

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XII. Idem in Concilio a generali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

resol. 87. Idem permittit Templariis, & Hospitalariis, & iis, qui eorum fraternitati fuissent obliti, ut possint sepeliri in Ecclesia tempore interdicti, *cap. ut privilegia, de privil.* Innocentius IV. sanxit, Episcopos non teneri observare interdictum, nisi specialiter ob ipsos sit appositum, *cap. quia, de sent. excom. lib. 6.* Bonifacius VIII. qui valde interdicti rigorem laxavit, statuit ut tempore interdicti liceret chrisma conficere *cap. quoniam 19, de sent. excom. in 6.* ubi plura Costa, Barb. de potestate Episcopi alleg. 3. num. 12. Narbona de etate, anno 7, quest. 4. Severinus in notis ad epist. 2. Fabiani: & sacramentum poenitentiae omnibus in univertum ministrare, exceptis iis, qui dederunt causam interdicto: & *cap. alma mater eod. tit. & lib.* statuit ut quotidie in omnibus Ecclesiis & monasteriis, sive monachorum, sive monialium, etiam in hospitalibus, submissa voce, ianuis clausis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis sacrificium offerri possit, *dist. cap. alma*, ubi DD. docent ex veriori opinione idem dicendum esse de oratoriis privatis, & de qualibet Missa, sive occurrenti, sive votiva, & notant Bonifacium accipiendum esse de interdicto generali locali, non vero particulari, aut speciali. Tandem statuit, ut in quatuor festivitatibus, Natalis Domini, Paschae Resurrectionis, Pentecostes, & assumptionis B. Mariae suspendatur interdictum, ita ut apertis ianuis, & pulsatis campanis divina celebrentur officia, & omnes admittantur, exceptis interdictis personaliter, qui dederunt causam interdicto. Martinus V. & Eugenius IV. hoc portexerunt ad festivitatem corporis Christi. Glossa verbo Revelatione, in Clement. 1. de reliquis. Hugolinus de censur. disput. 8. §. 6. Deinde Leo X. ad festivitatem Immaculae Conceptionis ut refert Barbosa in *dist. cap. alma, numer. 18.* Hec procedunt inspecto jure communi ante privilegium Bullae Cruciatæ, quo inspecto qui illud habent, cum non dederunt causam interdictio, possunt Missam, & alia divina officia audire tempore generalis interdicti in quibuslibet Ecclesiis, vel monasteriis, etiam oratoriis particularibus, exceptis specialiter interdictis, in quibus etiam licebit audire Missam quando dici-

tur ad renovandum sacramentum Eucharistiae, ut contra Koninch, & Trullench tenent Diana *part. 5. tract. 10. resol. 60. P. Mendo in Bulla, disput. 15. cap. 3. num. 13.* Prodest etiam privilegium Bullae ad hunc effectum, non solum illis, qui eam habent, verum etiam confanguineis usque ad quartum gradum, & famulis veris, non vero fraudulentè receptis, nec discipulis, eo quod magister privilegio Bullae potatur, ut volebat Trullench. in Bullam, lib. 1. §. 3. dub. 3. Conceditur etiam praedictis per totam virtute Bullae, ut possint sacramenta recipere, ea videlicet, quae adhuc alia constitutione non permittentur, videlicet sacramenta Ordinis, Extremae Unctionis, Eucharistiae, ac Matrimonij. Circa matrimonium autem notandum est, absque privilegio Bullae valide contrahi, sive de futuro, sive de praesenti, tempore interdicti, cum nemo neget etiam ab excommunicatis valide celebrari, *cap. significasti, de eo qui duxit in matrimonium.* Unde privilegio Bullae tantum conceditur, ut licite possint benedictiones nuptiales a proprio parochio recipi: conceditur etiam habentibus bullam, ut sicut sacerdotes ex praesenti textu poterant tempore interdicti sepeliri in Ecclesia, ita & ipsi sepulturae ecclesiasticae tradi valeant cum modica pompa, videlicet ianuis clausis, non pulsatis campanis, & psalmis recitatis submissa voce. Ex hucusque traditis constat, nihil specialiter cautum esse circa pulsationem campanarum tempore interdicti: unde hodie exceptis praedictis festivitatibus, non licere tempore interdicti pulsare campanas, sive magnas, sive parvas, immo tuba, tabula, aut cursori debere clericos ad officia divina vocari, resolvunt Suarez, Avila, Gibalinus, & Leander de hac censura agentes: manè tamen, meridie, ac sero, & ad convocandum populum ad audiendum verbum Dei possunt pulsari, ut pluribus relatis tradit Barbosa *lib. 3. voto 102. num. 33.* Nec etiam circa ianuas Ecclesiae aperiendas aliquid specialiter cautum est, unde nisi in praedictis festivitatibus non licebit eas aperire, adeo ut qui perforaverint ianuas, aut fenestras in eis fecerint, ut qui non possunt Ecclesiam ingredi, audiant divina officia, excommunicentur in Clement. 1. de sent. excomm.

CAPUT XII.

Idem in Concilio generali.

OMnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos^b discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter, saltem simul in anno, proprio sacerdoti, & injunctam sibi poenitentiam pro virili studeat adimplere, suscipiens reverenter ad dominum in Pascha Eucharistiae sacramentum, nisi forte de consilio proprii sacerdotis ob aliquam rationabilem^c causam ad tempus ab ejus perceptione duxerit abstinendum, alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiae arceatur, & moriens careat christianam sepulturam. Unde hoc salutare statutum frequenter in Ecclesiis publicetur, ne quisquam ex ignorantiae cecitate velamen excusationis assumat. Si quis autem alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat a proprio sacerdote, cum aliter ille ipsum non possit solvere, nec ligare. Sacerdos autem sit discretus, & cautus, ut more periti^f medici similiter infundat vinum, & oleum vulneribus sauciati: diligenter inquirens & peccatoris circumstantias, & peccati, per quas prudenter intelligat, quale illi debeat consilium praebere, & cujusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo ad sanandum aegrotum. Caveat autem omni studio, ne verbo, aut signo, aut alio quovis modo procedat aliquatenus in peccatorem: sed si prudentiori consilio indigerit, illud absque ulla expressione cautè requirat.

requirat. Quoniam qui peccatum pœnitentiâi iudicio sibi detectum præsumperit revelare, non solum à sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad agendam penitentiam in arctum monasterium retrudendum.

NOTÆ.

1. **a** **G**enerali.) Lateranensi videlicet celebrato sub Innocentio III. ut habetur in c. 2. hoc tit. in 4. collect. & in ipso Concilio Lateran. cap. 21. Cùm enim in ipso Concilio varia circa Sacramenta, & fidem contra Hæreticos statuta essent, præceptum hoc annuæ confessionis noviter statutum fuit, ut notavit Cujacius in orat. de confessione, quæ extat ad calcem comment. in jus canonicum. Licet antea Wilhelmus Parisiens. Episcopus in suis constitutionibus, tom. 26. Concil. can. 3. ita statuerit: *Presbyteri parochianos suos moneant, & frequenter in Ecclesiis suis denuncient, quod omnes saltem Patres familias, & matres ad confessionem veniant ante Pascha Floridum: Et qui in hoc negligentes fuerint, in pœnam usque post octavas Pasche ad confessionem non admittantur, sed usque ad illud tempus à carnis jejuniabunt, sicut in Quadragesima.*
2. **b** **D**iscretionis.) Hanc ætatem discretionis vulgò pro septennio accipiunt DD. relati à Narbona de ætate ad actus humanos. anno 7. q. 7. Sed verius est, tempus hoc relinqui arbitrio confessarii, qui inspecta pueri qualitate, & moribus, & perperis aliis circumstantiis, an ad interrogata ordinatè responsum præbeat, & quod magis malitiam detegit, utrum peccata cognoscat, iudicabit an sit doli capax, necne, ut probat Narbona ubi proxime; & eodem tempore, videlicet cùm ad annos discretionis puer pervenerit, ipsum posse admitti ad communionem corporis Domini, probat Joannes Sanchez in select. disp. 26. per tot. contra communem Doctorum sententiam, qui asserunt, saltem usque ad annum decimum & dimidium non posse pueros admitti ad communionem Eucharisticam.
3. **c** **P**roprio sacerdoti.) Id est parochio, ut infra probavimus, & latè docet Balboa in repetit. ad hunc textum. Hodie autem post privilegium Bullæ, & ampla privilegia Religionibus concessa, Parochus pro confessionibus audiendis ferè negligitur. De hac facultate audiendi confessiones religiosi concessa, videndi sunt Corjolanus in notis ad Concil. Rhemens. in addit. summa. fol. 71. Bruho Cassiing. de privi. regul. tra. 2. prop. 2. c. 6. per tot. Araujo in decis. moral. qu. 8. cum sequent. Theophilus tom. 11. fol. 152.
4. **d** **A**d minus.) Quia olim in tribus Paschæ festivitibus, necnon feriâ 5. cœnæ Domini communicandum erat, c. 2. si frequenter, cum sequent. de consecrat. dist. 2. probat de communionem quotidiana, & Paschali apud veteres usitata. Theophil. tom. 16. in Heteroel. spirit. puncto 4. & plura de hoc præcepto annuo communicandi congeserunt Fagundes, & Tamburinus in 2. præcept. Eccles. Leander 1. p. de sacram. dist. 3. à q. 21. usque ad 62.
5. **e** **R**ationabilem causam.] Veluti quando confessarius differt absolutionem, ut experiatur an propositum pœnitentis firmum sit, ut cum aliis docet Joannes Sanchez in select. disp. 9. n. 3. aut quia absolvere ipsum injustum iudicaverit, donec pœnitens occasionem proximam peccandi vitaret: quibus in casibus fidelis non communicans in Paschate minimè erit reus præcepti ecclesiastici, nec pœnas impositas in præsentis textu patietur, ut probat idem Joannes Sanchez disp. 26. n. 9.
6. **f** **M**ore periti medici.) Consonant textus in D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

c. Deus qui, hoc tit. c. mensuram 26. de pœn. dist. 1. D. Basilius in epist. ad Amphilocho. can. 2. Synodus Mentensis celebrata anno 859. can. 10. c. tempora pœnitentis 26. q. 7. Unde olim erat in qualibet Ecclesia clericus pœnitentiarius pro pœnitentiis injungendis, cujus mentio fit in cap. quæstum hoc tit. de quo egi in c. 2. & 3. de offic. ordin. Est enim in sacerdotis arbitrio, qui pœnitentium confessiones excipit, pœnas satisfactorias mitigare, & benignius cum ipsis peccatoribus agere, quos viderit de admittis reatibus majori dolore correptos, Extat insignis epistola increpatoria S. Dionysii ad Demophilum monachum, qui bonum sacerdotem convitiatus fuerat, quod miseratus fuisset pœnitentis, ipsumque delicta sua cum intimi doloris iudicio confitentem benignè excepisset: rectè enim functum hunc sacerdotem asserit suo ministerio, cujus proprium est plebis ignorantias tolerare, aliorum infirmitates suâ ex fragilitate metiri, Christi mansuetudinem imitari, qui summa semper benignitate, & misericordia peccatores ad se venientes complexus est.

g **C**aveant autem.) Hanc partem de obligatione sigilli confessionis, & pœnis illud violantium retuli, & exposui in cap. 2. de offic. ordin.

COMMENTARIUM.

IN præsentis textu agitur de confessione auriculari, quam nimis imprudenter negant hæretici, & Novatores ut recentè ab Ecclesia institutam rejiciunt, & tantùm peccata Deo esse confitenda asserunt, quos reprehendit Alcuinus in epist. Fratribus & Patribus in Provincia Gothorum, ibi: *Dicitur verò, neminem ex laicis suam velle confessionem sacerdotibus dare, quos à Deo Christo cum sanctis Apostolis ligandi, solvendique potestatem accepisse credimus, &c.* Deo vis, o homo confiteri, quem volens, nolens latere non poteris. Ecclesie Christi, in qua peccasti, satisfacere negligis, Et ut antiquitatem hujus confessionis repetamus, Simplicius Pontifex ante annos 120. constituit ad SS. Petrum & Paulum Apostolos, & S. Laurentium Martyrem, ut presbyteri ibi manerent propter pœnitentes, & baptismum, teste Anastasio Biblioth. in Concil. Ticinensi apud Insubres, c. 6. ubi ita cavetur: *Qui occultè deliquerunt, illis confiteantur, quos Episcopi, & plebium Archipresbyteri idoneos ad secretiora vulnera mentium medicos elegerint.* In Synodo Francica sub Carolo Magno ita legitur: *Ut unusquisque Presbiterus unum presbyterum habeat, qui hominibus peccata confitentibus iudicare, & indicare pœnitentiam possit.* Quod repetitum est libr. 5. Capituli. cap. 2. & libr. 7. Capit. 113. ita legitur: *Ut nullus sacerdos in hostem pergat, nisi duo, vel tres tantum Episcopi electione ceterorum, propter benedictionem & predicationem, populiq; reconciliationem, & cum illis selecti sacerdotes qui bene sciant populis pœnitentias dare, Missas celebrare, de infirmis curam habere.* Concil. Cabilon. 2. sub Carolo, can. 33. postquam graviter reprehendit eos, qui solummodo Deo confitenda esse peccata contendebant, ait: *Confessio itaque, qua Deo fit, purgat peccata; ea verò, qua sacerdoti fit, docet qualiter ipsa purgentur peccata; Deus namque saluus, & sanctitatis auctor, & largitor plerumque hanc præbet sua potentia invisibili administratione, plerumque medicorum operatione.* Et libr. 7. Capituli. cap. 194. ibi: *Quærendum nam-*

Bbb 2 que

que est sacerdoti, cum accipit cuiuslibet fidelis confessionem peccatorum, qualiter primo peccatum perpetratum, aut si postea iteratum, aut frequenter actum sit. Idem Concil. Cabilon. cap. 45. Qui peccata sua sacerdotibus, in quorum sunt parochiis, confessi sunt, & ab his agenda penitentia consilium acceperunt, si orationibus insistendo, elemosinas largiendo, vitam emendando, mores componendo, Apostolorum limina, vel quorumlibet Sanctorum invisere desiderant, horum est devotio modis omnibus collaudanda. Concilio Paris. lib. 1. cap. 13. reprehenduntur Presbyteri, & Parochi, qui relicta parochia forensibus negotiis sese implicant, aut paulo liberius vagantur, non attendentes, quod eorum absentia, & loca Deo dicata sibi cultu debito priventur, & homines sine confessione, & infantes sine baptismatis regeneratione plerumque moriantur. Eiusdem Concilii cap. 32. Patres damnant sacerdotes illos, qui partim incuriam, partim ignorantiam modum penitentiarum reatum suum confitentibus secus quam iura canonica decernant, imponunt: quapropter statuunt, ut presbyteri imperiti solerti studio ab Episcopi suis instruantur, qualiter & confitentium peccata diserte inquirere, eisque congruum modum secundum canonicam auctoritatem penitentiarum noverint imponere. In penitentiali Romano tit. 7. cap. 12. Sprevisisti Missam, vel orationem, vel oblationem conjugati presbyteri, ita dico, ut nolles tua peccata sibi confiteri, vel ab eo accipere corpus, & sanguinem Domini, ob hoc, quia peccator tibi esse videretur, uno anno peniteas. Et titulo 8. cap. 3. Omnes, quos in penitentia suscipimus ita nostri spirituales sunt filii, ut ipsi, quos vel nobis suscipientibus, vel sub rina merionis vocabulo mergentibus, unda sacri baptismatis regeneraverit. Concil. Illiber. can. 32. Carthag. can. 13. ibi: Ut Episcopus a communione non suspendat eum, quem asserit de peccato aliquo sibi soli fuisse confessum. Carthag. 4. can. 74. Ut sacerdotes penitentiam imploranti absque persona acceptatione penitentia leges injungant. meminerunt hujus confessionis, eamque probant Tertullianus lib. de penitent. D. Hieronymus in cap. 10. Ecclesiast. Basil. in 99. compend. explicatis, explicat. 26. Cyrillus lib. 3. in Levit. cap. 5. D. Augustinus lib. de inutili penit. sive homil. 50. Theodoretus de Andrianis hereticis, Leo Pontifex epist. 57. & 78. Dionysius Areopag. epist. 8. & alii congesti à Pamelio in notis à D. Cyprianum de lapsis, 98. probant Bellarminus lib. 1. de sac. cap. 1. & lib. 1. de penit. cap. 15. Baronius anno 56. Wadingus in notis ad epist. 2. D. Francisci, Zypeus lib. 5. consult. jur. Pontif. consult. 2. Crespertius in summa, verbo Confessio. Sorus in 4. dist. 18. q. 1. art. 1. Vega de justis, lib. 3. c. 28. Unde D. Antoninus 3. part. summa, cap. 18. tit. 14. dum ait post presentem Decretalem confessionem peccatorum fuisse necessariam, non ita est accipiendus, quasi confessio sacramentalis ab hoc tempore Innocentii fuerit necessaria, vel tunc primum instituta; sed tantum, quod per hanc celebrem decretalem nihil

aliud, quam tempus, in quo præceptum confessionis sit adimplendum, præfinitur. sicut enim absurdum est dicere communionem sacram in hac ipsa Decretali institutam fuisse, quamvis in ea communicandi tempus statu eretur; sic sanè à vero abhorret asserere, tunc fuisse institutam confessionem, quamvis ibi tempus confitendi fuerit determinatum. Nec favent Novatoribus D. Chryostomus homil. 2. in Psalmum 50. in illis verbis: Peccata tua dicitur, ut deleas illa: si confunderis alicui dicere, quia peccasti, dicitur ea quoti die in anima tua, non dico ut confitearis confervo tuo, sed dicitur Deo, qui curat ea. Et homil. 4. de Lazaro: Cur igitur pudeas, & erubescis confiteri peccata tua: Cave enim homini dixeris, ne tibi exprobet; nec enim confervo confiteri, ut in publicum proferat; sed ei, qui Dominus est, qui medicus est, ostendis vulnere tua: nec enim ignorat, etiamsi ei non dixeris. Cassianus col. 20. c. 8. ibi. Quod si verecundiam retrahente revelare coram hominibus erubescis, illi, quæ latere non possunt, confiteri eajugi supplicatione non desinas, ac dicere: Iniquitati meæ ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper: tibi soli peccavi, & malum coram te feci. Qui te absque ullius verecundia publicatione curare, & sine improprio damnare consuevit. Nam hæc, & similia, tum Chryostomi, tum Cassiani dicta non sunt intelligenda de secreta, & sacramentali confessione, in qua homo confitetur sacerdoti, non ut homini, sed ut Deo; id est Dei vicario; sed de publica penitentia, quæ publicè fiebat in Ecclesia, juxta ritus relatos supra in c. 1. hoc tit. docent Sixtus Senens. lib. 5. Biblioth. annot. 165. Baronius tom. 1. anno 56. Magister in 4. sent. dist. 17. ubi postquam dixit, peccata primum Deo, deinde sacerdoti esse confitenda, subdit hæc verba: Illud Joannis Chryostomi superius positum, non est ita intelligendum, ut liceat alicui, si tempus habeat, sacerdoti non confiteri, sed quia sufficit ubi crimen occultum est, soli Deo per sacerdotem dicere, & semel: nec oportet publicari coram multis quod occultum est, quod notavit dicens: Non tibi dico, ut te prodas in publicum; sicut enim publica noxa publico eget remedio, ita & occulta secretà confessione, & occulta satisfatione purgatur. Nec necesse est, ut quod sacerdoti semel confessum, iterum confiteamur; sed lingua cordis, non carnis apud verum iudicem id jugiter confiteri debemus. Magistrum sequitur Gazæus in notis ad Cassian. d. col. 20. c. 8. Non ergo D. Chryostomus docere vult, confessionem peccatorum sacramentalè soli Deo factam sufficere, sed vult Deo potissimum confitendum esse, qui remittit peccata: vel etiam ut ostendat, quod qui sacerdoti confitetur, Deo confitetur, ita ut nihil debeat timere: vel denique ut ostendat, hoc secretum iudicium non esse simile secularibus, quod in hoc nulli sunt timendi testes, nulla pena, nulla infamia; & tantum abest, ut velit nos à sacerdotali confessione revocare, ut magis hortetur ad eam, ut pote tanquam Deo factam, tanquam secretam, tutam, & minime periculosam, ut docet Dartis de penitentia cap. 13.

CAPVT XIII.

Idem in a eodem.

Cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proveniat dicente Domino languido, quem sanaverat: Vade & amplius noli peccare, ne deterius aliquid tibi contingat: presenti decreto statuimus, & districtè præcipimus medicis corporum, ut cum eos ad infirmos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, & inducant